

IRLÄNSK VATTENSPANIEL

**Domarkompendium
framtaget till SSRKs exteriördomarkonferens 2024**

Irländsk vattenspaniel - Clownen bland spanielraserna

Karaktär: Den irländska vattenspanieln som är den största av spanielraserna, är en utmärkt vattenapportör och ingår med all rätt i den apportrande fågelhundsgruppen. Med sin starka vilja, envishet och okänslighet för kyla samt med sin typiska päls av bruna lockar tar den sig utan svårigheter fram bland mossar och träskmarker under kalla höstdagar.

Irish Water Spaniels av Henry Calvert (1798-1869)

Kännetecknen för den irländska vattenspanieln, förutom dess päls och storlek, är dess stora vilja att genomföra allt och mer därtill för sin förare.

Den är lättlärd, mångsidig och en mycket aktiv individualist, fylld av humor och klumpighet. Den kräver en fast hand, tålamod, aktivitet, sällskap och en ägare som uppskattar en fyrbent clown.

Irländsk vattenspaniel i Sverige och världen

Mellan 1953-2023 har det totalt registrerats 302 hundar. Flest hundar registrerades under 2003, 24 stycken. 2023 registrerades det endast 3 import. I genomsnitt har det under dessa 70 år fötts 4,3 vattenspaniels per år. I Sverige finns i dag 3-4 uppfödare som är mer eller mindre aktiva. Rasen är inte bara numerärt liten i Sverige utan även i övriga världen.

I The Kennel Club, KC, registrerades det 2023 51 vattenspaniels. Rasen finns med på en lista över landets 10 mest utrotningshotade raser. I American Kennel Club, AKC, är registreringssiffran ungefär detsamma som i England, 53 vattenspaniels.

Rasklubben för irländsk vattenspaniel, **Arbetsgruppen för Irländsk Vattenspaniel/Klubben för Irländsk Vattenspaniel**, stiftades 1986 men upplöstes 2015. Detta efter att rasklubben varit inaktiv under många år. Svenska Spaniel och Retrieverklubben, SSRK, har i dagsläget ansvar för rasen.

Standardens text återfinns i de beige rutorna i kompendiet.

Grupp 8

FCI-nummer 124

FCI-standard på engelska publicerad 2001-04-02

FCI-standard fastställd av FCI General Committee 2001-03-13

Översättning fastställd av SKKs arbetsgrupp för standardfrågor 2002-06-05

STANDARD FÖR IRLÄNSK VATTENSPANIEL

(Rasnamn i hemlandet: Irish Water Spaniel)

URSPRUNGSLAND/HEMLAND: Irland

ANVÄNDNINGSSOMRÅDE: Stötande och apportering av fågelhund

FCI-KLASSIFIKATION: Grupp 8, sektion 3, Med arbetsprov

BAKGRUND/ÄNDAMÅL

Rasens exakta ursprung är höljt i dunkel. I allmänhet anses det att irländsk vattenspaniel har utvecklats från hundar som hade sitt ursprung i Persien och kom till Irland via Spanien. Den första irländska hänvisningen till "vattenhundar som jagar sjöfågel" daterar sig från år 1600. Därav vet man att hundar med vattenavstötande päls användes på Irland även före hagelbössans tillkomst. Det finns inga verkliga bevis för rasens ursprung förutom genom dess mest karaktäristiska särdrag - "rättsvansen". Detta särdrag förekommer inte hos någon annan liknande ras och gör det troligt att nutidens irländska vattenspaniel har ett irländskt ursprung. Svansen har givit upphov till rasens smeknamn på Irland - "Whip Tail" och "Rat Tail". Hur det än förhåller sig så blev rasens förfäder accepterade och mycket uppskattade i utställningsringen under andra halvan av 1800-talet. 1890 bildades en rasklubb för att tillvarata rasens intresse.

Den irländska vattenspanieln kan lätt anpassas till att bli en användbar jakthund vid nästan alla former av jakt. Den står gärna för vilt och den apporterar villigt även i mycket snårig terräng. Rasens natur och byggnad har traditionellt gjort den till fågeljägarens val.

Kommentar ändamål

Den irländska vattenspanieln har aldrig haft någon blomstringstid på stora gods eller gårdar utan har mer varit arbetarnas tjänare. Den används med tanke på att utföra sitt arbete för en jägare som skjuter över sin hund. Den tränades både som en retriever och en spaniel. Jakten gick främst i vass och sumpmark där hunden ofta kunde nå botten med sina stora, breda och runda tassar. Den behövde då inte alltid använda sin simförmåga för att få tag i viltet. I denna ofta kalla och sumpiga natur var den karaktäristiska pälsen och de stora tassarna till god hjälp.

HELHETSINTRYCK

Irländsk vattenspaniel skall vara spänstig, reslig, kraftigt byggd, kort och kompakt.

Kommentar helhetsintryck

Angående kort och kompakt vill vi uppmärksamma att AKC anger i standarden moderate/lagom. Rasen har en liten population vilket innebär att avel sker även med hundar från USA som innebär att vissa hundar blir något längre. Det är inget som ska belasta hunden negativt om det inte påverkar helheten alltför mycket.

UPPFÖRANDE/KARAKTÄR

Rasen skall vara stolt och kombinera intelligens och uthållighet med mod, livlighet, ivrighet, enorm styrka och lojalitet. Den är en trevlig familjehund men gör skillnad mellan främlingar och människor den känner.

Kommentar uppförande/karaktär

Rasen är lättlärd, mångsidig och en mycket aktiv individualist med massor av humor och klumpighet. Rasen mognar sakta, både vad det gäller exteriör och mentalitet.

HUVUD

Huvudet och skallen skall vara stora.

Kommentar huvud

Huvudet ska vara rejält tilltaget, utan att vara grovt. Huvudet ska vara förhållandevis avrundat av god längd och bredd samt med ett svagt sluttande stop. Fel som förekommer är alltför grova skallar och för korta snipiga nospartier.

SKALLPARTI

Skalle: Hjässan skall vara högt välvd. Skallen skall vara av god längd, bred och rymlig. Hjässpälsen skall bestå av långa, lösa lockar, som växer ner i en väl markerad spets mellan ögonen men får inte ge intryck av en peruk, dvs. växa tvärs över huvudet så att hårfästet bildar en vågrät linje.

Stop: Stopet skall vara gradvis sluttande.

Kommentar hårfästet

Det är viktigt att skilja mellan hårfästet och klippningen, så att det inte förväxlas.

ANSIKTE

Nostryffel: Nostryffeln skall vara stor, välutvecklad och mörkt leverfärgad.

Nosparti: Nospartiet skall vara långt och kraftigt med kvadratisk utseende. Pälsen skall vara kort och helt slät men formar i en smal linje ett skägg på den bakre delen av underkäken.

Käkar/Tänder: Tänderna skall vara kraftiga med ett regelbundet saxbett.

Ögon: Ögonen skall vara förhållandevis små och mandelformade, mörkt bärnstensfärgade eller mörkt hasselnötsfärgade med ett mycket intelligent uttryck.

Öron: Öronen skall vara mycket långa, lob-formade och lågt ansatta. De skall hänga helt tätt intill kinderna och vara täckta av lång, skruvlockig päls.

Kommentar nos, bett och öron

Nosen ska vara lång och kraftfull. Den ska ha räta linjer med rundade kanter samt strama läppar.

Fel är korta och snipiga nospartier.

Skepparkransen, skägget kan även gå från den ena öronbasen till den andra.

Ett stort antal hundar får ofta två incisiver i underkäken nedanför övriga incisiver. Detta anses inte vara ett problem i negativ bemärkelse men bör noteras i kritiken.

Tångbett kan förekomma (godkänt enligt AKC). Bör uppmärksammas i kritiken och ses som ett fel bland andra fel.

Öronlapparna bör vara så långa att de når fram till nostryffeln.

Hanar med utmärkta huvuden

Observera den utmärkta skepparkransen.

Tikar med utmärkta huvuden

Observera den kilformade topknoten samt den utmärkta skepparkransen.

Observera de mandelformade ögonen, det milda uttrycket samt skepparkransen.

HALS

Halsen skall vara tämligen lång, kraftig och välvd (huvudet skall bäras väl över rygglinjen). Den skall vara kraftigt ansatt i skulderpartiet.

Kommentar hals

Huvudet bör i rörelse bäras stolt.

KROPP

Kroppen skall vara av god storlek och ha sådana proportioner att helhetsintrycket blir tunnformigt vilket accentueras av de välvda revbenen. Den skall vara alltigenom stark och välmusklad.

Rygg: Ryggen skall vara kort, bred och plan. Övergången till bakstället skall vara kraftig.

Ländparti: Ländpartiet skall vara djupt och brett.

Bröstkorg: Bröstkorgen skall vara djup och omfångsrik, men inte för bred eller rund mellan frambenen. Revbenen skall vara väl välvda bakom skuldrorna och ha god sträckning bakåt.

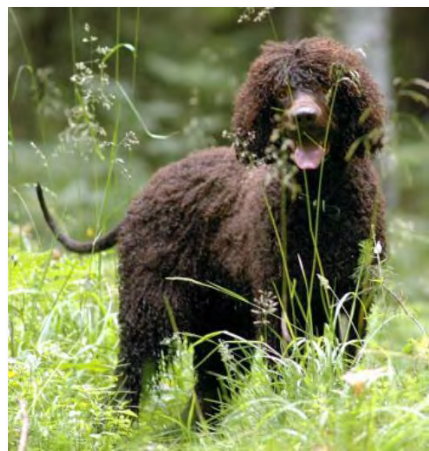
Kommentar bröstorg

Bröstkorgen kan i sin helhet liknas vid en tunna. Revbenen ska vara välutvecklade. Viktigt att känna igenom hunden ordentligt så att man inte förväxlar den tunnformade bröstkorgen med fetma eller riklig päls. Standarden anger inga detaljer om förbröstat, det ska enbart vara lätt markerat.

Buklinjen ska vara väl utfylld och inte uppdragen.

SVANS

Svensen skall vara kraftig och tjock vid roten, gradvis avsmalnande och sluta i en fin spets. Den skall inte vara så lång att den når till hasleden och den skall bäras rak, nästan i höjd med ryggen. Pälsen på svansen skall vara kort och slät, utom 7,5–10 cm närmast svansroten där den skall vara täckt av korta lockar.

Kommentar svans

Den så kallade "rättsvansen" är rastypiskt för rasen. Avsmalnande slät med lockig päls närmast svansroten. Den är rapp och slagfärdig, inte så sällan skadas den.

EXTREMITETER

FRAMSTÄLL

Helhet: Frambenen skall vara kraftiga och raka.

Skulderblad: Skulderbladen skall vara mycket kraftiga och tillbakalagda.

Underarm: Underarmarna skall vara i linje med skulderbladspetsen vid armbågen.

Framtassar: Framtassarna skall vara stora, aningen rundade och spretande. De skall vara väl behårade, både över och mellan tårna, men utan överflödigt lång päls.

BAKSTÄLL

Helhet: Bakstället skall vara mycket kraftfullt.

Knäled: Knälederna skall vara välvinklade.

Has/Hasled: Hasorna skall vara lågt ansatta.

Baktassar: Baktassarna skall vara stora, aningen rundade och spretande. De skall vara väl behårade, både över och mellan tårna, men utan överflödigt lång päls.

Kommentar bakparti och tassar

Hundar med ett snyggt rundat och utfyllt bakparti eftersträvas.

De stora tassarna är också rastypiska. De ska vara stora, runda samt spretiga och med god spänst. Inte platta och tunna.

Hanar i olika åldrar av utmärkt typ

Friserade hundar för utställningsringen.

Amerikansk hane som presenteras med delar av öron och ben utborstade.

Hanar i olika åldrar av utmärkt typ

Observera den utmärkta pälsen.

Tikar i olika åldrar av utmärkt typ

Amerikansk tik som presenteras med delar av öron och ben utborstade.

Tikar i olika åldrar av utmärkt typ

RÖRELSE

Rörelserna är mycket karakteristiska för rasen. De skall, på grund av den tunnformiga bröstkorgen, vara rullande.

Kommentar rörelser

Rörelserna på en irländsk vattenspaniel skiljer sig från de övriga spanielraserna. Det kan på ett mycket enkelt sätt definieras som i en engelsk bok:

”När en irländsk vattenspaniel rör sig, liknar han en full sjöman”.

Irländsk vattenspaniel ska ha en markerad rullande gång tack vare den tunnformade bröstkorgen.

Rullningen ligger över kroppen och förstärks av pälsens ringlande lockar. Rullningen får däremot inte förväxlas med fetma. Steget ska vara kraftfullt och bestämt med ordenligt påskjut bak.

PÄLS

Pälsstruktur: Pälsen skall bestå av täta, fasta ringlande lockar, som inte på något sätt får vara ulliga. Pälsen skall ha en naturlig oljighet. Halsen skall på nacke och sidor vara täckt av lockar av liknande typ som på kroppen. På strupen skall pälsen vara kort och slät och bilda ett V-format parti som sträcker sig från den bakre delen av underkäken till bröstbenet.

Frambenen skall vara rikligt bepälsade runt om, dock med kortare päls på framsidan. Pälsen på bakbenen nedanför hasleden skall vara kort och slät på framsidan men lång på baksidan ända ner till tassarna.

Färg: En mycket mättad purpurbrun leverfärg. Vitt på bröstet är absolut inte önskvärt.

Kommentar päls och färg

Pälsen ska överallt vara riklig utom i ansiktet, på strupen och stora delar av svansen. Under rubrikerna huvud, skallparti och svans finns även följande om pälsen.

Hjässhåren ska bestå av långa, lösa lockar, som växer ner i en väl markerad spets mellan ögonen.

Pälsen på nospartiet ska vara kort och helt slät, men formar i en smal linje ett skägg på den bakre delen av underkäken.

Pälsen på svansen ska vara kort och slät, utom 7,5–10 cm närmast svansroten där den ska vara täckt av korta lockar.

Presentation

Dagens hundar presenteras ofta friserade. Hundarna formklipps när de är badade och fönade. Därefter blöts pälsen igen för att lockarna ska dra ihop sig. Det är skillnad på ullig och utborstad päls. Använd dina händerna och definiera det du känner. En vattenspaniel är till sin fördel både i torrt och vått tillstånd.

STORLEK/VIKT

<u>Mankhöjd:</u>	Hanhund:	53-59 cm
	Tik:	51-56 cm

Kommentar storlek

Proportionerna styr helheten framför någon enstaka cm uppåt eller nedåt. AKC anger måtten 56-61 cm för hane och 53-58 cm för tik. Det förekommer större hundar men väldigt sällan för små hundar.

FEL

Varje avvikelse från standarden är fel och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse och dess påverkan på hundens hälsa och välbefinnande samt förmåga att utföra sitt traditionella arbete.

- Ljusa ögon.
- Alltför flata tassar.
- Blek pälsfärg.
- Ullig päls.
- Pälsfransar på nospartiet.
- Vit på bröstet.
- Pälsfana på svansen.
- Lång päls på framsidan av hasorna.
- För kort päls på frambenens framsidor.
- Vitt på tassarna.

Kommentar fel

Typ är viktigare än enskilda detaljer. Dock får inte de detaljer saknas som gör en vattenspaniel till en irländsk vattenspaniel.

Utan dessa karaktäristiska drag blir rasen bara en brun och lockig hund.

DISKVALIFICERANDE FEL

- Aggressiv eller extremt skygg.
- Hund som tydligt visar fysiska eller beteendemässiga abnormiteter.

NOTA BENE: Endast funktionellt och kliniskt friska hundar med rastypisk konstruktion skall användas till avel.

TESTIKLAR: Hos hanhundar måste båda testiklarna vara fullt utvecklade och normalt belägna i pungen.

Slutkommentar till standarden

Den irländska vattenspanieln bör först och främst bedömas på sin helhet och sina rastypiska detaljer. Trots att det är en gammal ras har den aldrig haft någon storhetstid.

Det finns ett litet avelsmaterial som är uppbyggt på irländskt, engelskt och amerikanskt blod. Att slå ut en numerärt liten ras på grund av detaljfel skulle aldrig gagna rasen, utan bara leda till det motsatta.

En champion ska dock alltid vara värdig sin championtitel!

Vad gör en hund till en irländsk vattenspaniel?

- Topknoten, de långa och lösa lockarna som växer i en markerad spets mellan ögonen.
- Skepparkransen på den bakre delen av underkäken.
- Den tunnformade bröstkorgen.
- Tassarna, stora, breda och spänstiga.
- Råttsvansen med lockig päls enbart närmast svansroten.
- Pälsen, de leverfärgade, ringlande och oljiga lockarna.
- Rörelserna, rullande lik en överförfriskad sjöman.

Domarkompendiet är sammanställt på SSRKs uppdrag av Susanne Narfström och Hans Rosenberg till exteriördomarkonferensen för spanielraserna 2024.

SSRK vill rikta ett stort tack till dessa två personer, samt till fotograf Roger A Simonsson och alla andra fotografer som skänkt sina fina bilder. Likaså till alla övriga som varit behjälpliga i framtagandet av kompendiet.

Alla fotografers medgivande om publicering finns.

Svenska Spaniel och Retrieverklubben 2024

Utdrag ur RAS för irländsk vattenspaniel, 2018 version 2

8. Exteriör

8.1 Utställningskritiker

En genomgång av utställningskritiker av vuxna hundar som deltagit i utställning mellan åren 1994 – 2004 har ställts samman med avseende på typ och storlek, huvud, hals och rygglinje, kropp, bröstorg och kors, benstomme, vinklar fram och bak, rörelser, päls och temperament.

Det antal individer av Irländsk vattenspaniel som finns i Sverige var, i början av 2005, ca 65 stycken. Det är dock inte många hundar som visas på utställning. Ett fåtal visas ofta, några en gång under sitt liv och de flesta inte alls. Detta får konsekvenser för genomgången av utställningskritiker, fåtalet som visas ofta kommer att dominera sammanställningen.

Typ och storlek	Bra till utmärkt.
Huvud	Bra till utmärkt. Att beakta: De två mittersta incisiverna i underkäken har en tendens att halka fram med ålder. För övrigt är betten korrekta. Uttrycket är överlag bra.
Hals och rygglinje	Bra till utmärkt. Att beakta: Problem med för korta halsar.
Kropp, bröst- korg och kors	Bra. Att beakta: Bröstdjupet bra, men inte alltid omfånget. Korsen lite långa och branta.
Benstomme	Bra.
Vinklar fram och bak	Bra, men kritik på för trånga fram. Att beakta: Bakben – inte tillräckligt fasta och starka.
Rörelser	Bra till utmärkt. Från sidan utmärkt. Vilket tyder på stark rygg som inte är för lång. Att beakta: Den rullande gången som är så viktig och rastypisk, kommenteras inte.
Päls	Bra till utmärkt. Att beakta: Tendens att pälsen har för mjuk struktur och lite väl lösa lockar.
Temperament	Temperamentet är ej ofta kommenterat. I de kritiker temperamentet omnämns är det oftare en negativ kommentar än positiv.

8.1.1 Sammanställning utställningskritiker

Generella förtjänster: typ och storlek, rörelser jättebra, genomgående bra päls.

Generella brister: svaga och trånga bakdelar och ej bra påskjut, för litet omfång på bröstorg, temperamentet.

8.1.2 Tendenser utställningskritiker

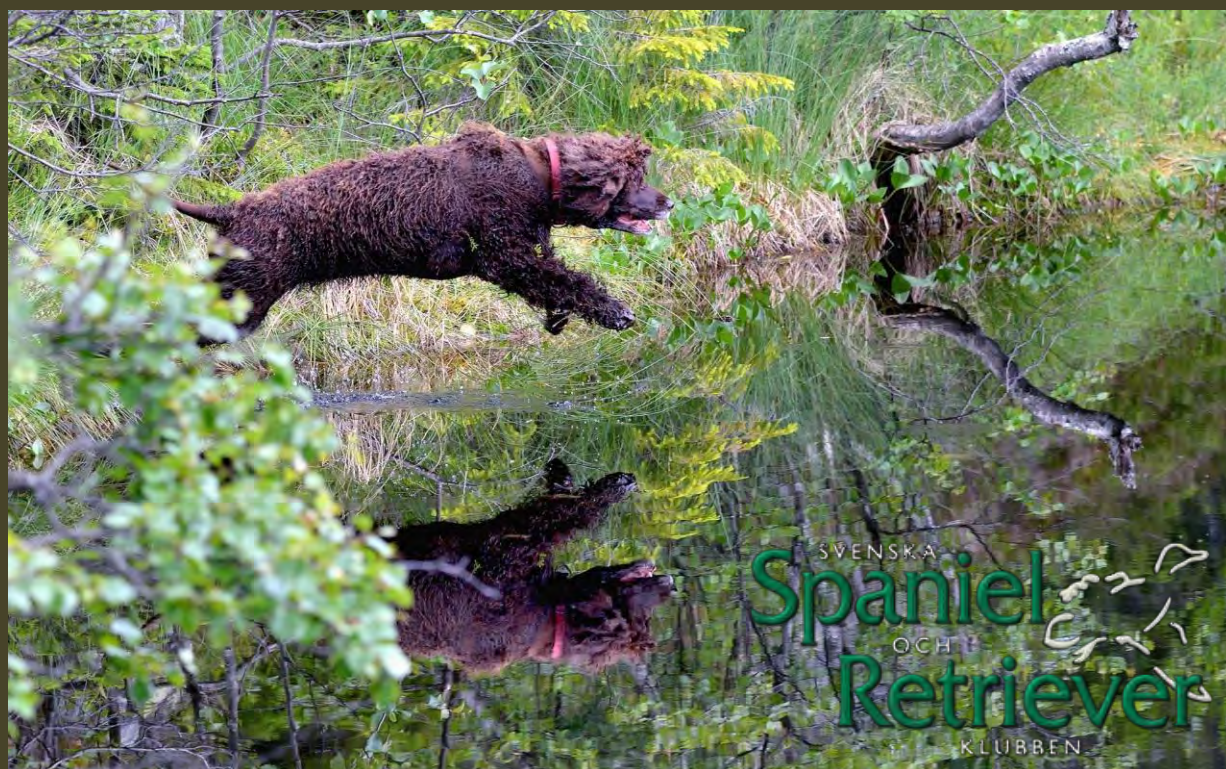
Även om utställningskritikerna inte ger sken av några större problem, så har klubbstyrelsen under de senaste åren noterat följande tendenser:

- Hundar större än vad standarden uttrycker premieras och vinner ofta.
- För mjuka och fluffiga pälsar (av "showigare" karaktär) premieras.
- Bröstorgarna har visat tendenser på minskat omfång.

8.2 Mål och strategier exteriör

- Bevara rasens typiska exteriör.

Det ska tydligt synas att den Irländska vattenspanielen är en gammal ras som har använts och fortfarande används till jakt. Det betyder att de inte ska ge för elegant intryck, t ex genom mycket päls eller överdriven trimning. Rasen får inte förlora sin karakteristiska rullande gång, vilket härrör från den kompakta kroppskonstruktionen.

SVENSKA
Spaniel
OCH
Retriever
KLUBBEN